

Til Kvam-utvalget for styrket karriereveiledning

Vår ref: RB

Oslo 15. oktober 2015

Innspill til det offentlige utvalget for styrket livslang karriereveiledning

Tekna viser til utvalgets nettsider, der det inviteres til å komme med innspill. Tekna er glad for at det er lagt opp til en åpen prosess, og ser frem til å lese utvalgets delinnstilling i løpet av oktober 2015. Vi ønsker med dette å komme med noen innspill knyttet til utvalgets hovedinnstilling (planlagt ferdigstilt i april 2016), der det bl.a. skal gis en vurdering og anbefaling knyttet til hvordan et helhetlig system for livslang karriereveiledning bør organiseres og utvikles for å gi bedre tilgang til karriereveiledning for elever, lærlinger, studenter og voksne, økt kvalitet og profesjonalitet i tjenestene og bedre og mer effektiv utnyttelse av ressursene.

Tekna er landets største forening for akademikere. Foreningen nærmer seg nå 70.000 medlemmer med høyere grads universitets- og høyskoleutdanning innen teknisk- naturvitenskapelige fag. Vi er bl.a. opptatt av at god karriereveiledning kan bidra til økt rekruttering til teknologi- og realfag.

Kort om Teknas politikk mht. rådgiving

Tekna mener at rådgivingstjenesten må bygges ut og styrkes. Det er behov for høyere og tydeligere kompetansekrav for tilsetting i en rådgiverstilling, ikke bare anbefalte kriterier. Det må differensieres tydeligere mellom stillinger som sosialpedagogiske rådgivere og yrkes-/utdanningsrådgivere (karriereveiledere). Tekna mener at også rådgivere skal ha rett og plikt til etter- og videreutdanning. Rådgivingsinnsatsen må styrkes vesentlig. En bedre rådgivingstjeneste vil kunne forhindre frafall som følge av feilvalg og gjøre elevene mer bevisste på muligheter og krav videre.

På oppdrag for Tekna gjennomførte Ipsos MMI i september 2015 en spørreundersøkelse blant et representativt utvalg utdannings- og yrkesrådgivere i hhv. ungdomsskole og videregående opplæring (155 telefonintervjuer).

Tiltak for bedre utdannings- og yrkesrådgiving

Av tiltak for bedre utdannings- og yrkesrådgiving havner en *nasjonal lov/forskrift som øker*

www.tekna.no

Org.nr.: 971 420 782
MVA

minstekravet til rådgiverressurs øverst på lista. Ikke uventet mener hele 96% av karriereveilederne at dette er meget eller ganske viktig. I dag er som kjent ressursbestemmelsen nedfelt i avtaleverket mellom partene, og den har vært uendret i flere tiår. En bedre karriereveiledning vil kunne redusere frafall som følge av feilvalg. Dette tilsier at kommunene får økte midler til dette formål – enten som øremerkede midler eller midler som inngår i rammen og som avtalepartene kan forhandle om. Vi vet at rådgivere etterlyser mer tid til karriereveiledning.

Rett til etter- og videreutdanning kommer som nummer to av viktige tiltak for en bedre karriereveiledning. Dette må det også avsettes midler til.

Forskjellige kompetansekrav for hhv. sosialpedagogisk rådgiving og utdannings- og yrkesrådgiving kommer som nummer tre på listen over viktige tiltak. Det er også ønske om mer kontakt med lokalt og regionalt arbeids- og næringsliv, mer informasjon fra utdanningsinstitusjoner og forskjellige kompetansekrav for rådgiving for hhv. ungdomstrinnet og videregående opplæring.

Karriereveiledere kan ikke kunne alt om mulige veier videre. Det er derfor viktig å legge til rette for at rådgiverne i større grad enn i dag kan trekke inn ressurser som finnes utenfor skolen i sitt daglige arbeid.

Ellers er det interessant å merke seg at:

- Halvparten av rådgiverne må utføre både sosialpedagogisk rådgiving og karriereveiledning i tillegg til undervisning. Tekna mener rådgivertjenesten må todeles/spesialiseres. Hele 83% av karriereveilederne mener det er viktig med forskjellige kompetansekrav for vidt ulike rådgiveroppgaver.
- 76% av karriereveilederne sier de trenger mer kunnskap om utdanninger innen teknologi og realfag. Dette er viktig, særlig når 65% sier at deres rådgiving har betydning for om elever velger utdanninger innen teknologi- og realfag.
- Flere enn 75% av veilederne ser behov for mer kunnskap om arbeidsmarkedet, ulike yrker og lokalt og regionalt næringsliv. 66% ser behov for mer kunnskap om utdanningsmuligheter, altså mulige løp og veier videre. For å kunne gi gode råd er det viktig at rådgivere er oppdaterte på dagens situasjon. Dette inkluderer å ha oversikt over tilgjengelige ressurser på nett og ulike studieretninger.
- Snau 1 av 4 rådgivere kjenner til Lektor2.no og Ent3r.no. Tekna mener at både myndigheter, utdanningsinstitusjoner og skoleiere må bli flinkere til å informere om ressursider. (Til sammenligning kjenner 63% til Rollemodell.no og 50% kjenner til Hvakanejblimedrealfag.no.) 1 av 10 rådgivere kjenner ikke til noen av de foreslåtte nettressursene i undersøkelsen.
- Kun 17% av rådgiverne har selv utdanning innen teknologi- og realfag.
- 1 av 4 rådgivere har ikke rådgiverrelevant utdanning.

- 1 av 3 rådgivere ble bedt om å dekke rådgiverfunksjonen uten selv å søke stillingen. Dette vil kunne ha negative konsekvenser for kvaliteten på karriereveiledningen, særlig sett opp mot at 1 av 4 ikke hadde rådgiverrelevant utdanning.
- 4 av 10 synes det er vanskelig å *motivere jenter til å velge utdanninger med mye realfag*.
- Andre undersøkelser tyder på at selve rådgiverfunksjonen vil kunne få økt oppmerksomhet og «drahjelp» på skolen dersom rådgiverne er representert i skolens ledergruppe *i kraft av* å være rådgiver.

Tekna håper at ovenstående funn og betraktninger tas med av utvalget i det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen

Ivar Horneland Kristensen /sign./
generalsekretær